

Η σχέση του ανθρώπου με τα ζώα την εποχή της Καινής Διαθήκης

[Ορθοδοξία](#) / [Καινή Διαθήκη](#)

[Αναστάσιος Ασλανίδης, Ms Θεολογίας](#)

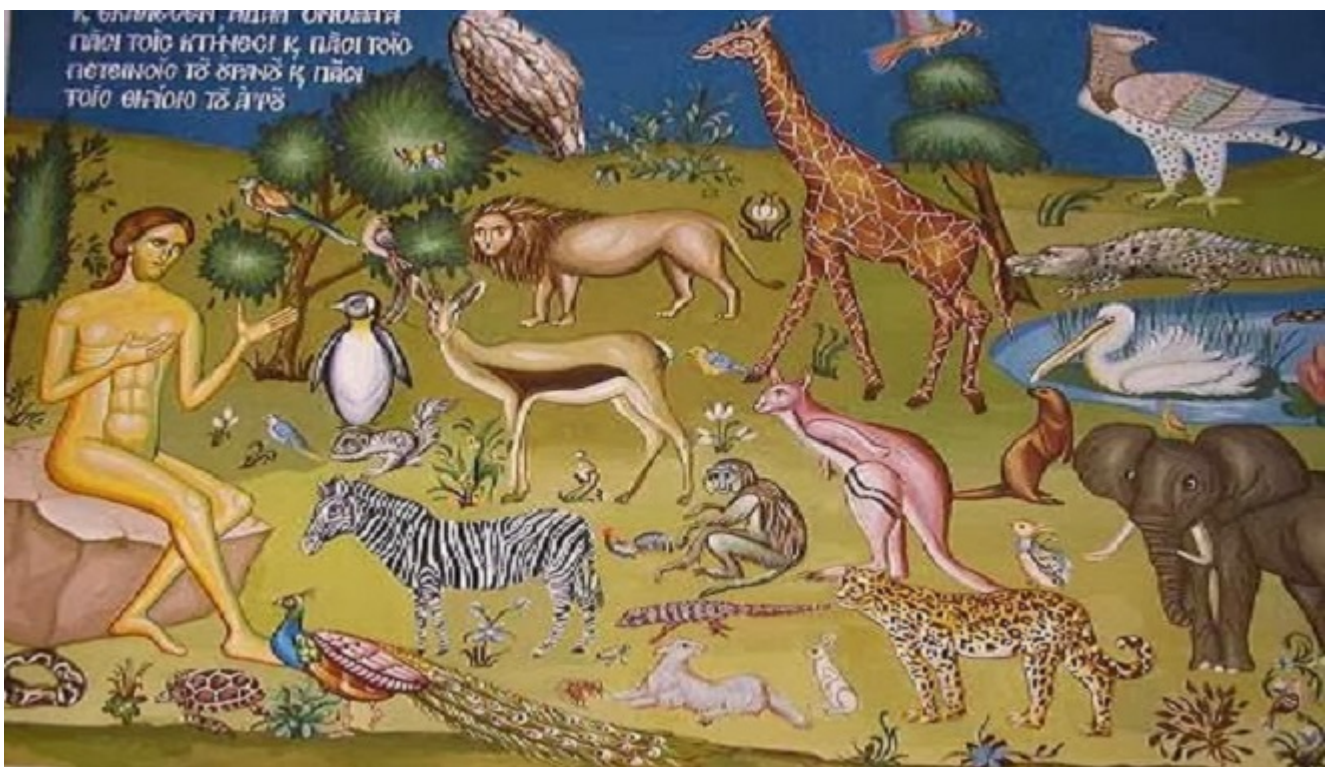
Ο ορισμός της ζωικής ποικιλότητας στην Γραφή και σήμερα

Ο άνθρωπος είναι άμεσα συνδεδεμένος με το περιβάλλον γύρω του, διότι ζει και αναπτύσσεται μέσα σε αυτό. Ο σύγχρονος, όμως, άνθρωπος λόγω της ταχείας ανάπτυξης του πολιτισμού και της τεχνολογίας φαίνεται να απομακρύνεται όλο και περισσότερο από την πραγματικότητα. Ο μέσος όρος των ανθρώπων ζει μέσα σε μεγάλες πόλεις αποκομμένος σχεδόν από την φύση και ότι έχει σχέση με αυτήν. Αυτό δημιουργεί μια ιδιαίτερη κατάσταση και θέτει τον άνθρωπο ως τον απόμακρο παρατηρητή που επηρεάζει κάθε παράμετρο της κατάστασης.

Έτσι λοιπόν, παρατηρούμε πως ο άνθρωπος προσεγγίζοντας το θέμα τόσο της φύσης, όσο και της ζωικής ποικιλότητας γίνεται όλο και πιο απόμακρος, όλο και πιο απόλυτος στις θέσεις του σχετικά με τα ζώα και την φύση. Ακόμη και στις απόψεις που φαίνεται να υποστηρίζουν θετικά την προστασία του περιβάλλοντος και των ζώων. Βλέπουμε, στα πρώτα κεφάλαια της Γενέσεως, ότι όταν ο Θεός

δημιουργεί τον άνθρωπο του αναφέρει ότι όλα τα ζώα και τα δέντρα βρίσκονται στην διάθεση του (Γεν. 1:26 και 2:16).

Ο άνθρωπος ζώντας σε μια παραδείσια κατάσταση και σε κοινωνία με τον Θεό ήταν μέρος της δημιουργίας. Δεν σεβόταν απλά την κτήση και τα πλάσματα της, αλλά έδειχνε αμέριστη αγάπη για αυτά. Όμως, η πτώση του ανθρώπου και ο εγωισμός του ήταν αυτός που έφερε την διαστρεβλωμένη κατάσταση μεταξύ του ιδίου και της κτήσεως. Διότι, όπως ο άνθρωπος και ο Θεός χωρίστηκαν, έτσι και η σχέση ανθρώπου και κτήσεως άλλαξε και αυτή. Έτσι, η γη πρέπει να καμφθεί και να χειραγωγηθεί για να φέρει καρπούς, τα ζώα πρέπει να γαλουχηθούν για να υπακούσουν, αλλά και ο φόβος από τα άγρια θηρία είναι πλέον μια μόνιμη απειλή. Η πτώση έφερε πλήρη ρήξη σε κάθε επίπεδο ύπαρξης.

Σε μια τέτοια κατάσταση, ο άνθρωπος, από την πρώτη στιγμή που ανέπτυξε πολιτισμό εξέφρασε τις ανησυχίες και το ενδιαφέρον του για τα υπόλοιπα έμβια όντα. Κάποια τα κυνήγησε για τροφή, άλλα για να τον βοηθήσουν στο να παράγει τροφή, ενώ άλλα συμβίωσαν μαζί του και τον βοήθησαν να επιβιώσει τις δύσκολες συνθήκες που αντιμετώπιζε. Ταυτόχρονα τα ζώα έμαθαν να προσαρμόζονται στις αλλαγές που δημιουργούσε ο άνθρωπος και με την πάροδο των αιώνων συνήθισαν μέχρι ένα σημείο ακόμη και τις αλλαγές που προκαλεί στο περιβάλλον γύρω τους. Επομένως, όταν ο άνθρωπος είναι ο παράγοντας που προσδιορίζει κάθε σχέση πάνω στον πλανήτη, δεν μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι η φύση και πόσο μάλλον το ζωικό βασίλειο έχει περιθώρια επιλογής.

Αυτό που μπορούμε να προσδιορίσουμε μέχρι στιγμής, είναι ότι ο άνθρωπος αποτελεί τον παράγοντα προσδιορισμού των σχέσεων του με την κτήση, ιδικά στην σύγχρονη εποχή μας. Αυτός είναι που δίνει και παίρνει τα δικαιώματα των υπόλοιπων έμβιων πλασμάτων, τα αλλάζει, τα προσαρμόζει σε νέες συνθήκες και γενικότερα αποφασίζει ποια θα είναι η έκβαση των περιβαλλοντικών συνεπειών, εκούσια ή ακούσια. Επίσης, ο άνθρωπος είναι αυτός που κάνει ενέργειες για να προστατέψει το περιβάλλον γύρω του ή να το επιβαρύνει με διάφορους τρόπους. Φυσικά, μια τέτοια προσέγγιση είναι λανθασμένη και αποκαλύπτει το παράλογο της πτωτικής κατάστασης του ανθρώπου. Διότι, πιστεύει πως είναι ο μοναδικός που επηρεάζει το σύμπαν.

Το ίδιο το σύμπαν, όμως, είναι ζωντανό και αλλάζει συνέχεια χωρίς να περιμένει την συνέργεια του ανθρώπου και μάλιστα πολλές φορές τον παρασέρνει μέσα στις αλλαγές του. Το κλίμα πάνω στην Γη αλλάζει τόσο εξαιτίας της επιβάρυνσης από τον άνθρωπο, όσο και επειδή η ίδια η ατμόσφαιρα δέχεται επιρροές από εξωγενείς παράγοντες πέρα από τον άνθρωπο. Αυτό δεν δικαιολογεί σε καμία περίπτωση βέβαια τις πράξεις του ίδιου του ανθρώπου. Το σύμπαν λοιπόν ζει και συμπάσχει με τον άνθρωπο, για την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει. Τα φιλοσοφικά ρεύματα μετά τον διαφωτισμό, επειδή κυριαρχήθηκαν από έναν ψυχρό ανθρωποκεντρισμό, οδήγησαν στο να αγκιστρωθεί ο άνθρωπος πάνω στην τεχνολογία. Αυτό έφερε ως αποτέλεσμα να πιστεύει ότι με την τεχνολογία του μπορεί να κάμψει την κτίστη και να είναι αυτός ο μόνος παράγοντας αλλαγών όλων των παραμέτρων που υπάρχουν.

Η άποψη ότι, η πρόσληψη που έχει ο άνθρωπος στο σύμπαν και την φύση επηρεάζει και τον τρόπο που την προσεγγίζει, υπήρχε και στην εποχή της Καινής Διαθήκης. Σκοπός μας είναι να παρουσιάσουμε μέσα από τα αρχαία κείμενα και τις αρχαιολογικές ανακαλύψεις την πρόσληψη των ζώων από τους ανθρώπους κατά την εποχή της Καινής Διαθήκης, ώστε να δούμε σε ποιο βαθμό μια τέτοια έρευνα μπορεί να βοηθήσει τον σύγχρονο άνθρωπο. Επίσης, πάνω σε αυτό θα δούμε πως η εκκλησία προσέγγισε το ζήτημα με βάση την Γραφή, τους πρώτους Χριστιανικούς αιώνες. Έτσι, ξεκινώντας θα προσδιορίσουμε ορισμένα πρακτικά ζητήματα σχετικά με τα ζώα.

Βλέπουμε ότι, μέσα στην Καινή Διαθήκη οι όροι που χρησιμοποιούν οι συγγραφείς για να αναφερθούν στα ζώα είναι διάφοροι όπως: «θηρίον, τετράπους, κτήνος, ζῶον, θρέμμα και ψυχή ζωῆς». Από αυτούς τους όρους, οι λέξεις «θηρίον» και «ζῶον» είναι οι συχνότερες. Ακόμη, ένας σημαντικός διαχωρισμός είναι ότι στην Γραφή τα ζώα δεν ακολουθούν την σημερινή κατάταξη που έχουν, αλλά χωρίζονται σε θηλαστικά, πουλιά, ερπετά και ψάρια, ενώ τα έντομα και τα αμφίβια δεν αναφέρονται. Τα αμφίβια κατατάσσονται στα ερπετά και τα έντομα

χαρακτηρίζονται ως: «πάντα τὰ ἔρπετὰ τῶν πετεινῶν» (Λευ. 11:20 και Δτ. 14:19) [\[1\]](#).

Είναι εντυπωσιακό το γεγονός ότι το Λευιτικό και το Δευτερονόμιο παρουσιάζουν την πρώτη συστηματική ταξινόμηση των ζώων στην Συρία του Ισραήλ [\[2\]](#). Στον αρχαίο κόσμο γενικότερα δεν υπάρχει μια κύρια βάση με την οποία ταξινομούνται τα ζώα. Παραδείγματος χάρη ο Πλάτωνας στον Τιμαίο, χωρίζει τα ζώα σε τρεις κατηγορίες, αυτά της θάλασσας, της ξηράς και του αέρα [\[3\]](#). Η φράση που συναντάμε στην Παλαιά Διαθήκη: «τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ» (Ιεζ. 38:20) φανεώνει μια προσπάθεια ταξινόμησης των πτηνῶν ξεχωρίζοντας τα από τα υπόλοιπα ζώα.

Οι Ιουδαίοι στο Λευιτικό και το Δευτερονόμιο, ξεχωρίζουν τα ζώα σε δύο κύριες κατηγορίες: στα καθαρά προς βρώση ζώα και τα ακάθαρτα. Γνωρίζουμε όλη την συζήτηση μεταξύ καθαρῶν και ακαθάρτων ὅπως και ὅλες τις σύγχρονες θέσεις σχετικά με αυτό. Δεν θα ασχοληθούμε με τις ιδιαιτερότητες των τροφῶν στην συγκεκριμένη εργασία μας, αφού το γενικότερα πνεύμα του διαχωρισμού μεταξύ καθαρῶν και ακαθάρτων θα το συμπεριλάβουμε στην ερμηνευτική μας προσέγγιση στην συνέχεια [\[4\]](#).

[Διαβάστε εδῶ ολόκληρη τη μελέτη](#)

Παραπομπές:

[\[1\]](#) Γκουτζιούδης, *Φύσις θηρίων : η χρήση της ζωικής ποικιλότητας στην Καινή Διαθήκη και στο περιβάλλον της* (Θεσσαλονίκη: Μέθεξις, 2013). Σελ. 60.

[\[2\]](#) Collins, *A history of the animal world in the ancient Near East* (64 =; Leiden ; Boston: Brill, 2002). Σελ. 289-290.

[\[3\]](#) Πλάτωνας, *Τίμαιος*, 39^e, 10-40a, 2.

[\[4\]](#) Γκουτζιούδης, *Φύσις θηρίων : η χρήση της ζωικής ποικιλότητας στην Καινή Διαθήκη και στο περιβάλλον της*. Σελ. 73-114. Gooder, *Αναζητώντας το νόημα : μια εισαγωγή στην ερμηνεία της Καινής Διαθήκης* (εκδ. Τσαλαμπούνη and Ατματζίδης; Θεσσαλονίκη: Πουρναράς, 2011). Σελ. 14 κ.ε.. J. Moskala, *The Laws of Clean and Unclean Animals of Leviticus 11: Their Nature, Theology, and Rationale, an Intertextual Study* , Adventist Theological Society Dissertation Series, Berrien Springs 2000.

W. Houston, *Purity and Monotheism: Clean and Unclean Animals in Biblical Law*, JSOTSup 140, Sheffield, JSOT Press, 1993, 44-45 και L. A. E. Harris, *All of the Animals in the Bible: A Topical Index of All of the Animals in the Bible*, Longwood, Advantage Books, 2009.

<https://bit.ly/3I1tixF>